

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen neuvottelukunta
Opetushallitus
Hakaniemenranta 6
00530 Helsinki

8/43/11
13.5.2011

Aloite Opetustoimen henkilöstökoulutuksen neuvottelukunnalle

Valtioneuvosto on 18.11.2010 antanut eduskunnalle ensimmäisen selontekonsa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta. Selonteossa käsitellään myös sukupuolitetietoista koulutusta, jota käsiteltiin myös kahdessa selonteon taustamuistiossa: Koulutus ja sukupuolten tasa-arvo ja Sukupuolten tasa-arvo korkeakoulutuksessa ja tutkimuksessa. Sukupuolitetiöstä koulutuksesta on selonteon ja sen taustaraporttien lisäksi julkaistu viime aikoina muitakin merkittäviä raportteja: Segregaation lieventämistyöryhmän loppuraportti, Samapalkkaisuusohjelman kokonaisarviointi sekä TASUKO-hankkeen (Tasa-arvo ja sukupuolitetietoisuus opettajankoulutuksessa) tulokset.

Kannanottoja täydennyskoulutuksen merkityksestä tasa-arvon edistämiseksi

Koulutusta käsittelevässä selonteon taustamuistiossa käsitellään hallitusohjelmien ja hallituksen tasa-arvo-ohjelmien sisältämiä koulutuspoliittisia tavoitteita ja toimia perusopetuksessa, lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa. Taustamuistio osoittaa, että Valtakunnallisissa opetussuunnitelmien perusteissa ja alakohtaisissa tutkintojen perusteissa on niukasti sukupuolten tasa-arvoon tähtäviä tavoitteita.

Koulutusalat jakautuvat edelleen vahvasti sukupuolen mukaan, eikä segregaation lieventämisessä ole tapahtunut viimeisen kymmenen vuoden aikana oleellisia muutoksia. Segregaatio on lieventynyt vähiten ammatillisessa peruskoulutuksessa ja eniten yliopisto-opinnoissa. Tasa-arvotyöstä on saatu hyviä kokemuksia useissa projekteissa, mutta projektien kautta on hankala saada aikaan pysyviä tuloksia.

Tasa-arvoselonteon taustamuistiosta käy myös ilmi, että opetustoimessa sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen periaate ei toimi parhaalla mahdollisella tavalla. Valtavirtaistamista tulisi tukea opetustoimen hallintohenkilöstön täydennyskoulutuksella. Opetushenkilöstön ja oppilasjohdon koulutus ovat avainasemassa uuden sukupuolentutkimuksen tiedon levittämisessä. Koulutusta tarvitaan myös sukupuolten tasa-arvoa edistävien työtapojen levittämiseksi.

Myös tasa-arvolain velvoittama oppilaitosten tasa-arvosuunnittelu on useissa oppilaitoksissa vielä alkutekijöissään. Sen vaikutuksia oppilaitosten toimintakulttuuriin, koulutusvalintoihin ja opetukseen on syytä seurata jatkossakin ja vahvistaa tasa-arvosuunnittelun yhteyttä opetussuunnitelmiin. Tasa-arvosuunnittelun tueksi tarvitaan erillistä oppilaitoksille suunnattua täydennyskoulutusta.

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta esittää, että Opetustoimen henkilöstökoulutuksen neuvottelukunta ryhtyy toimenpiteisiin sukupuolten tasa-arvoa edistävän täydennys-koulutuksen toteuttamiseksi eri henkilöstöryhmille sekä huolehtii osaltaan siitä, että valtion tulo- ja menoarviossa opetustoimen henkilöstökoulutukseen jaettavia varoja osoitetaan sukupuolten tasa-arvoa edistävän henkilöstökoulutuksen käyttöön.

Puheenjohtaja

Heidi Hautala

Päisihteer

Hannele Varsa